

Leerdienst geloofsverantwoording – 3

Elburg, 22 september 2019

Schriftlezingen: Psalm 115 en Romeinen 1:16-25

Kernpunten uit de preek

Israël was het enige volk in het oude Oosten dat een *onzichtbare* God diende. Veel volken dienden goden die als mensen, stieren, vogels of slangen waren afgebeeld (zie Rom.1:23!). Ze vroegen aan Israël: en waar is jullie God nou? (Ps.115:2)

‘Onze God woont in de hemel’: Hij gaat boven onze zichtbare werkelijkheid en onze definities uit. Dat hoort bij Zijn God-zijn. Zichtbare en waarneembare goden zijn geen goden, omdat ze aan ons gelijk zijn (wij kunnen hen definiëren, narekenen en bewijzen: we zijn dus even slim als zij).

Toch is God kenbaar (Rom.1:19). Dit verklaart algemeen godsbesef dat zich uit in talloze religies, die allemaal een verbastering van het ware geloof zijn: religies die op menselijke maat zijn gesneden, met goden die als mensen zijn. In de huidige Europese cultuur wordt deze waarheid nog dieper en aangrijpender onderdrukt: wij geloven niet meer in een onzichtbare, niet-waarneembare werkelijkheid (empirisme/sciëntisme). Dit is een verstikkend klimaat: we zitten gevangen in de kooi van de werkelijkheid (determinisme). In een wereld waarin alles zo nodig bewezen moet worden voordat het geloofd kan worden, kunnen we de vraag stellen: kunnen we bewijzen waarom alles bewezen moet worden?!

Kunnen we God ‘bewijzen’? Er zijn argumenten om in ieder geval de *redelijkheid* van het bestaan van God te onderstrepen: kosmologisch argument (heelal moet begonnen zijn, de onbewogen Beweger, de nauwkeurige afstemming in het heelal [*fine-tuning*]), moreel argument (hoe komt de mens aan besef van goed en kwaad, God als *summum bonum*), en een filosofisch argument (Gods bestaan is rationeel niet uit te sluiten).

Het argument van psalm 115 is: Hij doet al wat Hem behaagt. Hij is pas een échte God: Hij kan doen wat Hij wil (dat kunnen de afgoden niet, die zijn immers afhankelijk van wat wij willen).

Toch ‘bewijzen’ wij God niet. Hij bewijst Zichzelf in Zijn grote liefde en genade, die in onze wereldgeschiedenis aanwijsbaar is. God openbaart Zichzelf en brengt ons door Zijn Geest tot de (onwrikbare, maar soms zo aangevochten) overtuiging dat Hij er is en dat Hij een Beloner is van degenen die Hem zoeken.

Geloof in God is ook bevrijdend omdat ons leven niet om zijn eigen as hoeft te draaien, maar om Hem (Ps.115:1).

Ten slotte moeten we nadenken over de vraag of de *kerk* een bewijs ‘levert’ van Gods bestaan door haar wandel met God in deze wereld. Denk aan de kritiek van Nietzsche (1844-1900): ‘God is dood. En de christenen hebben Hem doodgemaakt’.

Om over door te praten

1. De Russische ruimtevaarder Joeri Gagarin zei na zijn eerste ruimtevlucht dat hij God niet was tegengekomen (deze uitspraak paste natuurlijk perfect in de communistische antireligieuze propaganda!). Wat zou je hem geantwoord hebben?
2. Waarom is het ‘aannemelijker’ om wel in God te geloven, dan niet?
3. Wat antwoord je als iemand vraagt hoe je weet dat de God van de Bijbel de enige ware is?
4. Wat vind je van de woorden van Nietzsche?